

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne osvrta. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovski pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna koncesionista lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652.

Izbija vank dan
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
Glasilo številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) a množično v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabržini, Novemestu itd.
Plače za naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, s. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure od 2. do 3. ure.
Glasilo 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Rusko-japonska vojna.

(Brzobjavne vesti.)

Poročilo Kuropatkinovo na carja.

PETROGRAD 20. (Uradno) Brzobjavka generala Kuropatkina na carja Nikolaja od vse raje poroča: Da 17. t. m. se je vrnilo na tančeno rekognosciranje sovražnikovih pozicij. Zdi se, da so japonske pozicije pri Bianjupudza močno utrjene ter da so tam utaborjene vsaj tri brigade pehote s 12 topovi. Ena kozška patrolja je zapadno od Bianjupudza naletela na transport živine ter je zaplenila 30 natovrjenih konj. Vztočno od Bianjupudza ni bilo opaziti sovražnih čet. Da 18. t. m. se ni sovražnik umaknil iz svoje linije, ki jo je zasedel, vendar se je konstatiralo, da je v okolici vasi Bianjupudza dospelo sovražniku ojačanje. Večji del japonskih vojnih sil, nahajajočih se v Liaojangu je prešel že na desni breg reke Tai-tsiho.

Gibanje med Čunguzi ob reki Liao.

LONDON 20. »Standard« poroča iz Tientsina: Kitajski podkralj je odposlal 500 vojskov v okraj zapadno od reke Liao, valed česar so postali Čunguzi mirnejši; vzlie temu bi bilo potrebno, da pridejo v ondotne kraje znatneje vojaške čete.

PORT ARTUR.

Podminirana utrdba. Podmorski čoln.

LONDON 20. »Daily Telegraph« poroča iz Čifu: Glasom pisem nekega ruskega častnika v Port Arturu, so pomorski topovi v utrdbi Liautešev radi neprestanega streljanja že obrabljeni. Zato so Rusi podminirali s smodnikom utrdbo proti zapadu na štiri angleške milje daleč, da jo spustijo v zrak.

Ladija, ki je prodrla japonsko blokado, je pripeljala v Port Artur podmorski čoln, katerega so oskrbeli z dobrovoljci z oklopjače »Peresvjete«. Porejje v Port Arturu so sicer male, vendar zadostujejo.

Poročilo generala Steselja na carja.

Napad na reduto odbit.

PETROGRAD 20. (Uradno) General Steselj je poslal carju Nikolaju sledečo brzobjavko:

Dne 10. septembra. Sovražnik nadaljuje danoma obstreljevanje vtrdb, baterij in notranje trdnjave, vendar ne s posebno silo. Ranjenci prikazujejo svojo hrabrost s tem, da vstopajo, čim so ozdravili takoj zopet v reče bojevnikov. Navdušenje čet je veliko.

Dne 16. septembra. Danes po noči proti 3. uri so Japonci z enim batalijonom napadli reduto pri vodovodu, bili so pa od garnizije odbiti. Ko so Japonci dobili ojačanje, so napad posavili, a bili so od garnizije, katero je podpiralo topništvo, po pol ure trajajočem boju zopet odbiti. Sovražnik je pri teh napadih zgubil mnogo vojakov ter ni hotel več naskakovati redute. Z veliko hrabrostjo se je odlikoval izlesti podporočnik Filipov.

Nov napad na Port Artur.

ČIFU 20. (Reuterjev biro). Glasom zaresljivih poročil so pričeli Japonci večeraj ob svitu obči napad na Port Artur, ki so ga nadaljevali do noči. Vsa znamenja kažejo, da skušajo Japonci vzeti rszne glavne vtrdbe na severovztočni strani Port Arturja.

Imenovanje.

PETROGRAD 20. Člen državnega sveta general konjeničstva, grof Ignatjev, je bil imenovan generalnim pobočnikom carjevim.

Japonski plen v Liaojangu.

TOKIO 20. (Reuterjev biro) Iz glavega s. ana mandžurske armade so danes brzobjavili ea so Japonci v zadnjih bojih pri Liaojangu zaplenili 16.000 koku (japonski utež) ječmena, r.ža, pšenice, 1300 sodov petroleja, 1800 sodov sladkorja in 166 tonelat premoga in mnogo drv. Japonci so zasedli 353 hiš in 214 magazinov, ki imajo poprečno 58.000 jardov površja.

Parnik »Lena«.

WASHINGTON 20. (Reuterjev biro) Pogodba glede ruske križarke »Lena« dovoljuje častnikom in moštvo iste, da smejo svobodno bivati v San Franciscu, vendar pod pogojem, da ne smejo za časa sedanje vojne prokorati mestnih mej in da se morejo le potem vrniti na Rusko, ko bo o tem vprašaju prišlo do sporazuma med Rusijo in Japonsko.

Brzobjavne vesti.

Nižavstrijski deželni zbor.

DUNAJ 20. Povodom otvoritve nižavstrijskega deželnega zbora je bila predpoludne v cerkvi sv. Štefana slovesna služba božja, kateri so prisostvovali namestnik, deželni maršal, župan in mnogi poslancev.

Deželni zbor sta otvorila deželni glavar in namestnik z pozdravnima nagovorima. Med došlimi vlogami se nahaja tudi predlog, v katerem se pozivlja vlado, naj pojasni, ako so resnična poročila častnikov, da se v novi trgovinski pogodbi z Italijo nahaja tudi določba, da bo smela Italija uvažati v Avstrijo na leto 400.000 kvintalov vina po znižanih carinskih postavkih.

Po izvolitvi odsekov je bila seja zaključena.

Društvo za pospeševanje avstrijskega brodarstva.

DUNAJ 20. V nedeljo predpoludne so je konstituirali tukaj po vzoru nemške brodarstvene zveze društvo za pospeševanje avstrijskega brodarstva. — Zveznim predsednikom je bil izvoljen grof Silva Tarouca, I. podpredsednikom dr. Luenger, II. podpredsednikom pa predsednik upravnega sveta tržiskega tehniškega zavoda, vitez Hütterott. V upravno vodstvo je bilo izvoljenih več državno- in deželnozbornih poslancev iz različnih dežel.

Solnograški deželni zbor.

SOLNOGRAD 20. Deželni zbor je bil danes odprt z pozdravnima nagovorima deželnega glavarja in deželnega predsednika.

Kronanje kralja Petra.

BELIGRAD 20. Odposlanci Nemčije in Francije ter bolgarsko posebno odposlanstvo so izročili danes predpoludne kralju Petru lastnoročna pisma dotičnih vladarjev.

Rojstvo italijanskega prestolonaslednika.

RACCONIGI 20. Danes ob 11. uri predpoludne je bil v kraljevem gradu v prisotnosti predsednika senata Saracca za civilne matrike in ministra za notranje stvari Giolittija kakor kraljevega notarja, podpisan čin o rojstvu prestolonaslednika. Princ so dali ime: Humbert Nikolaj Tomaž, Ivan Marija in naslov: Prince Piemontski. Za priči sta bila: Bivši poslanik na Dunaju grof Nigra in predsednik zbornice Bancheri.

Štrajk v Italiji končan.

RIM 20. Iz mest, v katerih je bil štrajk, prihajajo poročila, da se je povsod zopet povrnil mir ter da so mesta povodom obletnice zavzetja Rima v praznični obleki.

Nesreča na železnici. 3 osebe ubite.

FERRARA 20. Danes po noči se je neka lokomotiva, katero so na tiru premikali in na kateri je bil le kur č spustila v tek iz kolodvora na odprto pr go. Štiri kilometre proč od Ferrare je lokomotiva trčila v brzobjavni vlak, ki vozi med Bolonjo in Benetkami. Vagon za prtljago se je vžgal, tako je zgorel tudi poštni voz. Pet vagonov za potnike je ostalo nestakajenih. Obe lokomotivi sta bili poškodovani. Pomočni vlak, ki je bil odposlan na mesto nesreče, je potnike, od katerih jih je bilo 6 težko in 9 lahko ranjenih, pripeljal v Ferraro. Tri osebe so bile ubite.

Nizozemski državni zbor.

HAAG 20. Danes je kraljica s prestolnim govorom otvorila zasedanje nizozemskega državnega zbora. V svojem govoru je kra-

ljica naglasila, da so odnošaji z inozemskimi državami najprijaznejši. Z ozirom na vojno v Vztočni Aziji se je Nizozemska izjavila za neutralno.

Grška mornarica.

ATENE 20. Grška vlada je nedavno prosila Francozko, za dovoljenje, da sme odposlati nekoliko grških pomorskih častnikov v francozsko mornarico. Francozka je v to privolila.

V kratkem se poda na francozsko z dvoletnim dopustom en pomorski poročnik in en podporočnik.

„Triester Zeitung“ o irredenti.

I.

Mi pišemo nekaj časa sem o italijanskem irredentizmu le po dolžnosti kronistov. Beležimo dogodke in pojave, kakor jih mora novinar sploh beležiti po možnosti. Ali ne esofiramo se več radi italijanskega irredentizma, niti se ne izpostavljamo več radi njega kakor takega, dokler se ne dotika direktno naše kože. In prijetno nam je, ker vemo, da smo v tem pogledu v popolnem soglasju z našo slovensko javnostjo v Trstu. V tem se ravno zreali tista velika evolucija v mišljenju našega ljudstva, katere ne bi bil še pred malo leti nikdo smatral za možno, katere evolucije ne bi bila morda mogla izzvati najživahnejša agitacija od slovenske strani, ki pa so jo srečno izzvale naše c. kr. oblasti, slepo služee željam nezmisljenega, absurdnega in slepega vladnega sistema.

Važni so razlogi, ki so nas doveli do tega, da se ne razgrevamo več radi italijanskega irredentizma in njegovih pojavov.

V prvo smo spreviedeli, da se nam je tako razgrevanje premeto slabo izplačalo. Ne le da nam ni nič koristilo! Še škodovalo nam je! Danes bi bilo morda naše položenje vendar nekoliko drugače, ugodnejše, da se je naš življenj tu v minulih desetletjih malce manje razgrela radi italijanskega irredentizma in da se je mesto tega nekoliko več zanimal za-se, za svoj položaj in svoje koristi, ter da je videl jasno, da so oni, katerim je hotel ustrezati se svojo borbo proti italijanskemu irredentizmu često — prijatelji, zavezniki in zaščitniki njegovih sovražnikov v taboru italijanske irredente! Mi smo se v minulih letih borili proti jednemu sovražniku. Ali koristi od tega nismo imeli mi, ampak drugi sovražnik našega narodnega napredka. In ker je to sovražnik, nas je tepel dalje brez vsacega ozira na storjene mu usluge in je ostajal zvest zaveznik drugih naših sovražnikov.

Tako so nas skušnje poučile, da se nam slabo izplačuje naša borba proti italijanskemu irredentizmu. In to ne le radi škode, ki smo jo trpeli, ampak tudi zato, ker je slednjič začel v nas prevladovati občutek, da s tem razgrevanjem za — šibo, ki nas teps tembolj, čim bolj se jej laskamo, postajamo v zasmeh toliko pred sovražnikom, proti kateremu smo se borili, kolikor pred sovražnikom, za katerega smo se razgrevali, pred resničnimi prijatelji in slednjič pred lastnim zdravim razumom.

Pa še neki drugi efekt se začelja pojavljati valed spremembe naše taktike. Dokler so se Slovenci razgrevali radi delovanja irredente, so lepo puščali vsi — in tudi oni, katerim na korist smo se razgrevali — da smo si samo mi smodili prste v očaju in smo bili potem vedno še kaanovani za to! Dolgo časa je trebalo in mnogih britkih izkušenj: velike škode je trebalo na vseh naših interesih, da smo se slednjič spametovali. Sedaj pa, ko se nočemo več razgrevati radi irredente, so se začeli — drugi! Prav oni, radi katerih smo mi prej hodili v očaj in ki so nas v plačilo za to redno kaanovali. Isti krogi, ki so prej, dokler smo bili mi v boju proti irredenti, zadrževali, da irredente ni in so nam predbacivali smešno pretiravanje, isti krogi so sedaj začeli dokazovati eksistenco irredente in pisati proti njej! Ista »Triester Zeitung«, ki je glasilo primorskega vladnega

zistema, ne dokazuje več, da ni irredente in nabira gradiva in podatkov, v dokaz proti Villariju, v dokaz, da tudi po Italiji je irredenta in da deluje z dobro organizacijo.

Rusko-japonska vojna.

Trst, 20. septembra 1904.

Dopisnik lista »Mornig Post« v Washingtonu je izvedel baje od uradne strani sledeče: Kritike angleških častnikov o japonski strategiji pri Liaojangu in laskava pohvala o Kuropatkinu, ki da se je vžepešno umaknil v Mukden, kakor tudi grajalne opazke nekih vojnih poročevalcev, so napravile v Japonski neprijeten utis. Vedno je bilo Japonec, ki bi se raje zvezali z Rusijo nego li z Anglijo in sedanje kritike so vzbudile utis, da Anglija ni tako odkritosrčna s svojim zaveznikom, kakor bi bilo to potrebno. Pripomniti treba, da omalovaževanje japonske strategije škoduje Japoncem, ker osrčuje Rusijo in zmanjšuje simpatije do Japonske. Kitajski uradniki v Pekingju se nagibljejo mnenju, da so angleške simpatije manje prijateljske Japoncem, nego se je mislilo.

Isti dopisnik meni, da nadaljevanje take pisave angleških listov še bolj ozlovolji Japonce ter oslabi angleški upljev.

Da, da! Japonci so visoko leteli v svojih — sanjah. A sanjam sledi vsikdar vzdramljenje. In čim sladkeje so bile sanje, tem grenkeje je vzdramljenje, ker donša razočaranja, ker stavlja človeka zopet na tla realne resnice. Dvojno so sanjali Japonec, ko so se spustili v to vratolomno krvavo podjetje. Pričakovali so, da jim od zunaj pride dejanska pomoč in da bo zvršeno vse v par mesecih — popred, nego se bo mogla ruska vojska ojačiti. Motili so se v prvem in zaračunali so se v drugem. Mesto dejanske pomoči jim prihajajo sedaj iz Angležke — nepovoljne kritike. Ruska vojska pa danes ni le številna, ampak ima tudi gotovost, da se bo vedno množila. Na rečeni dve premisi so Japonci naslonili svoji šansi. Porušili sta se cba. Ni čuda torej, da se na Japonskem nič kaj prav ne vesele angleškega prijateljstva. Nu, naj se tolažijo s tem, da niso oni prvi, ki jih je glava bolela po angleškem prijateljstvu.

Zadnje dni so japonofili zopet napovedovali drugo, veliko, odlučno bitko. Nekateri so že čuli celo, kako kanoni grome tam nekje pri Mukdenu, in — slavili so japonsko čezivo. Najbolji odgovor na te vesti nestrpnih japonofilov je za danes dejstvo, da nam danes sploh ni prišla nikaka vest z bojišča. Naše mnenje — oprto na dosedanje skušnje — je, da utegove minoti še nekoliko dnaj, ali pa par tednov, predno (zaprično Japonci zopet se svojo ofenzivo. Prihodaje dni bo čuti iz Mandžurije bržkone le o kakih manjih praskah. Pri Liaojangu je bila lekcija toli huda, in žrtve, ki so jih morali Japonci plačati za svoj »vspeh« tolike, da je opravičena misel, da se bodo Japonci precej časa pripravljali, predno bodo tvegali nov tak poskus. Mi smo imeli danes priliko, da smo govorili z nekaterimi častniki o bojih pri Liaojangu. Na podlagi dejstva, da Japonci sami priznavajo, da so zgubili in onih bojih do 500 častnikov, računajo naši častniki, da so japonske skupne izgube znašale do petdesettisoč mož! Po takih lekcijah postajajo menda tudi japonski vojskovodje nekoliko previdnejši.

Mobilizacija ruske vojske.

Iz Odese so sporočili »Berliner Tageblatt«, da se mobilizacija osmega armadnega zbora, kateremu zavezuje generalmajor Milov, redno vrši. Pričakuje se, da pride sam car inšpicirat čete. Iz Odese se poda car baje tudi v Kišenev.

Govori se, da bo na tem potovanju spremljal carja novoimenovani minister notranjih stvari Sviatopolk Murski.

Japonci ujeli pri Liaojangu le 13 Rusov.

Maršal Ojama je sporočil v Tokijo, da je general Oku ujel v Liaojangu trinajst Rusov. Generala Kuroki in Nedzu nista pa ujela niti enega Rusa.

Pomanjkanje častnikov v japonski armadi.

Iz Tokija poročajo, da radi pomanjkanja častnikov in podčastnikov vežbajo vojake navadni vojaki. Vsi raservisti, ki se nahajajo v incemstvu, so sklicani pod zastavo, da spopolnijo četrto rezervno armado, ki šteje baje 60.000 mož. Sedaj se imata organizovati dve armadni diviziji in vsi japonske redne čete odidejo na bojišče.

Dve diviziji sta baje odšli iz pred Port Arturja v Liaojang v ojačenje čet maršala Ojame.

Sprememba na namestništvu v Trstu.

Zaderski »Narodni list« je dobil z Dunaja — kakor trdi — od dobro informirane osebe pozitivno zadržilo, da je bilo na Dunaju že pred enim mesecem končno določeno, da pride baron Handel za namestnika v Trst. To da se tudi zgodi, ako ne bo kakih komplikacij radi znane sfere, v katero se je zaplet Handel v Dalmaciji. Če se pa obtožbe proti Handelu dokažejo tako ali tako kakor resnične, potem ne bo mogel biti — po mnenju omenjenega dopisnika — nikjer več namestnikom.

Mej tem pa traja dalje negotovost glede bodočega namestnika v Trstu. Vendar se zadnje dni zopet množe glasovi, da pride princ Hohenzollern voditi politično upravo in zastopati vladno politiko v naše Primorje. Vprašanje je le: ali dosežemo, ali kako bodoč, novo?!

Slavnosti v Belemgradu.

V nedeljo ob desetih dopoldne je bil otvorjen v Belemgradu kongres zdravnikov; zborovanje se je vršilo v gledališču ob navzočnosti kralja Petra. Kongres je otvoril Avakumović, a ministerski predsednik Gručić je v imenu vlade pozdravil navzoče Slovence, Hrvate, Bolgare in Čeha. Med drugimi je govoril tudi Slovenec dr. Štajner iz Ljubljane. Kralj je sprejel na to delegate v avdi-jenci.

Ob 11. uri dopoldne je otvoril kralj prvo jugoslovansko razstavo. Ob prihodu so mu priredili burne ovacije. Kralj je izrazil glede razstave svojo veliko zadovoljnost. Otvorenju je prisostvovala vsa jugoslovanska omladina, mnogo pisateljev, umetnikov in drugih odličnjakov. Razstava je zelo lepa; najboljše so zastopani Slovenci s 160 deli, za njimi pridejo Hrvati s 120, Srbi z 90 in Bolgari z 80 deli.

V nedeljo je dospel v Belgrad srbski odposlanec v Parizu Vesnić ter prinesel seboj kraljevske krono, ki je bila izdelana v Parizu. Z njim je prišel tudi posebni dopisnik pariškega lista »Journal«. V ponedeljek dopoldne je bil na svečani način otvorjen kongres jugoslovanske omladine.

Danes na praznik pravoslavne Malega Šmarna se vrši v stolni cerkvi slovesno kronanje kralja Petra. Krona, žezlo in državno jabolko so izdelani iz bronastega topa iz časov srbskega ustanka pod Karagorgijem. Krona nosi napis: »V spomin na ustajo leta 1804«. Na žezlu je trinajstkaratni dijamant z meča Karagorgije. Vse insignije za kronanje stanejo skupno 20.000 dinarjev.

Nemška socialna demokracija

zboruje sedaj v Bremenu. Otvorjenega tega velikega shoda se je vršilo dne 18. septembra. Udeležba je velika. Došlo je kar 300 delegatov iz vseh delov Nemčije. Tudi avstrijska socialna demokracija — državnozborska in stranka — je zastopana. Poslanca Babela so pozdravljali vibarimi ovacijami. Ta poslednji je menil, da na shodih socialne demokracije morejo pač razna mnenja hudo trčati edno ob drugo, ali sovražniki se zastoj nadejajo, da bi nastal pelom. — S tem je torej pripoznal tudi Babel sam, da je močna ona struja v nemški socialni demokraciji, ki ni zadovoljna se sedanjim ortodoksnim programom in ki stremi po reviziji programa.

Drobne politične vesti.

Češko učiteljsko v Opavi. V prvi razred novega češkega učiteljskega v Opavi se je vpisalo 56 učencev.

Avstro-ogrsko-italijanska trgovinska pogodba. Kakor javljajo iz Rima, bo v par dneh podpisana nova trgovinska pogodba in 15-mesečni provizorij.

Angleži v Tibetu. Reuterjev biro poroča iz Shasse, glavnega tibetanskega mesta, da odpotuje angleška ekspedicijska od-tam dne 23. t. m. Nastopila je že zima in po gorah je padlo mnogo snega.

Učiteljstvu!

Zahteve razumniških slojev stopajo dan-danes vsepovsodi v ospredje. Ni več daleč čas tudi našega odrešenja! Neomajno zaupanje, ki nas je vsodbujalo do sedaj v navdušeni borbi za naše svete težnje, dospje konečno do zmage. Žive so naše nade, nestrpna naša pričakovanja! Konečno odločitev, ono zadnje srečnosno besedo, ki uteši toliko skrbipolnih učiteljskih družin, mora sedaj izreči naš pravični zakonodajalec!

Mogočni cesarski ukaz sklicuje naš deželni zbor na dan 21. t. m. Tekom tega zasedanja se predloži gospodom deželniim poslancem načrt novega šolskega zakona. Vsako razmotrivanje o izidu tega zasedanja bilo bi za sedaj prezgodaj.

Deželno učiteljsko društvo, ki se vedno odločno poteguje za stanovske koristi in pravice, sklicalo je izreden shod, ki bo v sredo dne 21. t. m. ob treh popoldne v gledališki dvorani v Gorici. Od vseh zapuščeno učiteljstvo te dežele obdajajo javni in prikriti sovražniki. To učiteljstvo, ki je tlači beda in mnogokrat tepejo nadloge, najde uteho svojih gorja le v svojih združenih močeh, le v svoji krepki in tesni organizaciji!

Toda sedaj je vendar le predloženo učiteljsko vprašanje deželnemu zboru naše grofovine. Novi načrt zakona ni nikaka korenita preustrojitev šolskega zakonodajstva, niti ne odgovarja dejanskim razmeram in potrebam učiteljstva.

Sveta naša nloga je dvigniti ljudsko šolo posebno s povzdigo narodne izobrazbe, kateri bo sledila gospodarska rešitev v deželi. Da, učiteljstvo mora zahtevati jednoglasno pravo in koristno šolo; šola, ki je sposobna, da iztrebi iz našega ljudstva vse predsodke, vsa sovraštva in nestrpnosti minolih dob.

Da povdarimo to svojo dolžnost in drugo ravno tako vzvišeno dolžnost naše dežele, da se nemudoma reši učiteljsko vprašanje na dostojen in časten način, prihitimo vsi na shod v sredo, pripravljene na sledeči upalni naskok! Odstopi se vsake temu pozivu! Stanovska zavest in medsebojna ljubezen nas sili v to!

Na noge torej vsi s povzdignjenimi sredi do jasnih višin sreče, zadovoljnosti, miru in konečne zmage!

Le malo pa jih ostane v svoji žalostni slavi osamljenih in zasmehovanih od vsega javnega, ljudski izobrazbi naklonjenega mnenja!

Odbor deželnega učiteljskega društva v Gorici, dne 15. septembra 1904.

Anton Jacobi,

Bajt Frane, Falconer Jožef, Franzot Jožef, Jacopig Marijs, Jordan Emil, Keranik-Rott Leopold, Kosovel Anton, Križman Ignacij, Kutin Anton, Nigris Pavel, Urbančič Alojzij.

O p o m b a. V smislu dovoljenja c. kr. okrajnih šolskih svetov bo imelo vse učiteljstvo dežele prosto na dan zborovanja.

(Obžalujemo, da nam je poziv dospel prepozno, da bi ga mogli natianiti že v večerajšnjem izdanju. Op. ured.)

Domače vesti.

V stvari domovinske pravice smo prejeli: Kar počenja tukajšnji mestni magistrat v stvari domovinske pravice, to presega vse meje. Že do blizo štiri leta čakajo nekaterniki na rešitev prošnje za dosego domovinske pravice! Pritožbe in urgiranja na c. kr. namestništvu izdajajo toliko, kolikor (izdajo) urgiranja na magistratu! Nekateri (imensi imamo na razpolago) so urgirali na c. kr. namestništvu že po dva- in po trikrat. Zraven tega so bili česbno pri dotičnem referentu, okrajnemu glavarju, gosp. Sforza; a vse to ni nič pomagalo. Naše mnenje je, da se gospodje na magistratu menijo za vladne opominje pribižao toliko — kolikor za lanjski sneg!

To mora že enkrat nehati! Zakon govori, da mora občina, oziroma magistrat prošnje, zadevajoče domovinsko pravico, rešiti najdalje v teku 6 mesecev. Tu pa se čaka do dve leti na rešitev. Ako je dotična prošnja odbita, (kar se tudi faktično dogaja v največ slučajih) in je prošilec uložil rekurz na c. kr. namestništvo — mora zopet čakati par let, predno se magistratu izlublja, da izda dekret, ki je obvezan dati ga po nalogu c. kr. namestništva!

Po apeliramo na dvornega svetnika g. Schwarzza, kakor sedanjega voditelja c. kr. namestništva, naj on ukrene kaj zares izdatnega proti polževemu uradovanju magistratovcev. Drugače bomo siljeni misliti si, da je tudi z zakonom o domovinski pravici

tako, kakor z mnogimi drugimi, ki se v našem Trstu — ne izvršujejo. Ali smo tu res ex lex v vsakem pogledu. A če zakoni res ne veljajo tudi za nas, potem pa naj nas izvole izključiti tudi od raznih dolžnosti, ki so nam naložene do države in do občine!

Slovenskim trgovcem. Od popolnoma zanealjive strani se poroča: Pač zadaji čas je, da bi slovenski trgovci začeli nekoliko bolj na prste gledati raznim nemškim trgovskim potnikom. V naše kraje, izlasti v Trst, prihaja dan na dan mnogo trgovskih potnikov, skoro izključno nemških zagriženecv. Niti med nami, na naši zemlji, ne morejo prikrihati svoje mržnje do odjemalcev Slovencev. Pa čemu tudi?

V »Slovenskem Narodu« čitamo o tem le tipičnem dogodku:

Te dni sem sedel v kavarni »Drau« v Beljaku. Pri nasprotai mizi je sedelo več trgovskih potnikov. Govor se je bil zasukal med drugim tudi na narodno vprašanje. No, to naj bi bili slišali slovenski trgovci! Med tem, ko so bili potniki vsi edini, da je nemško delovati z Italijani, s Čehi in z Madjari, ako se temeljito ne pozna njihovega jezika, so se smejali in norce brili iz nas Slovencev. »Slovenski trgovci« se prvi pozdravi nemško, ko si vstopi! »Slovenec je je srečen, ako zamore govoriti z menoj nemško«.

Take in enake zbadljivke so sledile ena drugi.

Ali nismo morda sami krivi, ako ljudje, ki se živé ob našem kruhu, tako drzno govore o nas?! Bodimo odkriti in priznajmo kar naravnost, da smo sami podlaga tujčevi peti. Proč torej z mladenostjo! Kdor hoče delovati z nami, zaati mora naš jezik in ga spoštovati. Pri velikih tovarniških podjetjih imajo za vsako narodnost svojega potnika, za nas Slovence pa imajo — Nemce! Koliko Slovencev bi lahko prišlo k dobremu kruhu, ako bi bili naši trgovci, kadar naročajo blago — bolj narodni!! V takih slučajih se ne zahteva od njih ni najmanjša žrtve, ampak le nekoliko samozavesti! Zato bodi skrb slovenskega trgovstva, da tudi o nakupovanju ne pozablja na svojo narodnost!

Slovenščina na naših srednjih šolah.

Iskrenim obžalovanjem doznajemo, da se tudi letos lep odstotek slovenskih dijakov ni pri-glasil za pouk v slovenščini. Dotični dijaki se menda opravičujejo, da hočejo s takim štrajkom dati izraza svoji nezadovoljnosti z izvestnimi razmerami na gmnaziju. Mi pa odgovarjamo, da takov način izražanja nezadovoljnosti ni dopusten ni se stališča naših narodnih koristi, ni se stališča koristi dijakov samih. Ako se naši dijaki ne uče svojega materinega jezika, ne škodujejo nikomur drugemu, nego naši skupni stvari in — svoji lastni bodočnosti. A neizmerno moralno škodo provzročajo naši stvari pred očmi naših množevitnih sovražnikov, katerim dajajo s tem nevarno orožje v roke proti — pouku slovenščine naših srednjih šolah. Podobni so nes-pametni materi, ki s škafom vode izliva tudi — otroka, ki se je kopal v škafu.

Še jedne odkritosrečne besede naj nam ne štejejo v zlo naši dijaki! Je namreč med njimi tudi takih, ki bi hoteli, da jim bodi ura za pouk v slovenščini ura — odmora, odpočitka. No, mi smo uverjeni, da so le redki teki dijaki, ali jih je! Tem redkim bodi povedano, da se s takim bagatelizovanjem pouka v svojem materinem jeziku žalostno pripravljajo za tisto važno in lepo nalogo, ki jo ima vršiti inteligenca med narodom za narod!

Nadejamo se, da bodo naši dijaki uvaževali te naše brotne besede.

Razmere v Lloydovem arsenalu. — Podpisani sem bil 9 let v Lloydovem arsenalu in sem vedno vestno vršil svojo dolžnost. Predminolo soboto sem zaprosil delovodja gosp. Gandolfo, naj mi dovoli, da izostanem v ponedeljek dne 19. t. m., ker imam opravila v Sežani. Delovodja mi je tudi dovolil zaproseni dopust.

Navada je — ako ni pravilo — da delovodje dovoljavajo dopuste, ako ti ne presegašjo osmih dni. V torek dne 13. t. m. sem se podal zopet na delo. A koliko je bilo zažujenje, ko sem opazil, da so sneli s table moj delaveki znak. Naznanili so mi potem, da sem kaznovan na osem dni brezdelja, in sicer zato, ker da sem večkrat izostal ob ponedeljkih.

Jaz sem dokazoval, da sem, ako sem tudi kedaj izostal, vsikdar imel dovoljenje, oziroma da sem izostajajo od dela vselej

pravočasno prijavil. Ali vsi dokazi niso nič pomagali. Zato sem podpisan, v zavesti, da nisem nič zakrivil, pustil Lloydja in njegovo delo, ki je med nami rečeno, prav slabo plačano.

Moje mnenje je, da se s pošteniimi delavci ne sme postopati na opisani način, osobito pa ne, ako so ti v mnogoletnem službovanju dokazali svojo vestnost in poštenje.

Trst, 20. septembra 1904.

Fran Hrvatini.

Skupščina »Zveze slov. pevskih društev«. (Dalje). Iz razseznega tajnikovega poročila je razvidno, da so dosednji vapehi »Zveze« jako zadovoljivi. Odbor je imel zelo veliko posla z dopisovanjem, kar je le v dokaz, da se društva, stoječa v zvezi, zavajajo velike važnosti te organizacije. Po poročilu blagajnika gospoda G o t t h a r d a je uravitelj evidence gospod A r m i č podal jako zanimivo in s trudoljubivostjo sestavljeno statistiko o društvih, ki so v »zvezi« in ki so odgovorila na stavljeni jim vprašanja o številu pevcev in njihovem dosedanem nastopu. Sedaj je v »Zvezi« 27 društev s približno 1000 pevcev. Iz tega poročila smo doznali tudi, da sti se za pristop k društvu prijavili tudi dve slovenski pevski društvi iz — Nemčije, ki pa po pravilih, nista mogla biti vsprejeti kakor inozemski društvi, vendar pa jima pojde »Zveza« na roko po možnosti. Ti dve društvi sta »Ilirija« v Essenju na Westfalskem in »Cvetlica« v Martenu tudi na Westfalskem. Največ ovira delovanje naših pevskih društev ali pomanjkanje vztrajnih izsolanih pevcev, ali pomanjkanje primerne dvorane ali dobrih t e n o r i s t o v in pa — gmotne podpore.

Vsa tri poročila — tajnikovo, blagajnikovo in upravitelja evidence — so bila vsprejeta z veliko pohvalo. K poslednji omenjenemu poročilu se je oglasil za besedo gospod dr. Henrik T u m a, ki je opozoril, da »griško glasbeno društvo« poje razne slovanske skladbe kolikor le možno v originalu. In skušaja uči, da z vseh. Tudi ljudje z dežele pozdravljajo to misel z navdušenjem. Tako se vzbuja ljubezen do slovenskega in slovanskega petja in naše ljudstvo se priuču e slovanski jezikovni glasbi. (Frenetično odobravanje.)

Na to je prijavil predsednik, da preidemo k 5 točki dnevnega reda, k prelavanju gosp. profesorja in koncertnega vodje H u b a d a o »povspesevanju zveznega namena«. Čim se je predlagatelj dvigal, so mu skupščinarji priredili dolgo trajno in pršerno ovacijo.

(Pride še.)

Prihodnje zasedanje poročnega sodišča v Trstu se pričue jutri dne 22. septembra ob 9. uri predpoldne. Predsednikom je določen predsednik deželnega sodišča, dvorni svetovalec Mihael Urbančič, njegova vima namestnikoma pa podpredsednik dež. sodišča Emil vitez Nadamlenzki in deželno sodni svetovalec Henrik Pederzoli.

Na dijaški kongres v Belemgradu je odposlalo večerj več tržeških rodoljubov nastopno brzojavilo: Živela mladež, širiteljica ideje celokupnosti našega naroda od koroških planina do Carigrada!

Afera bomb. Po odredbi preiskovalnega sodnika so večerj izpustili iz zaporov nekega Avgusta Bonifacio, ki je bil v preiskavi radi sfera bomb. Sodno postopanje proti njemu je ustavljeno.

Mraz. V Ljubljani so imeli v ponedeljek gorkota le 6 stopinj Celzija.

Bralno pevsko društvo »Ladija« v Devinu izreka vsem bratskim društvom svojo iskreno zahvalo na tem, da so drage volje prihitela na veselico v Devinu ter sodelovala na slavnosti. Srčna hvala pa tudi drugim rodoljubom, ki so nas obiskali. Bog plati!

Odbor »Ladije«.

Vreme. Danes se le oficijelno koča poletje, a v resnici imamo že več dni pravo zimo. Mraz je tak — posebno pa po noči kakor v decembru. Vsi so že popolnoma zimsko oblečeni. Po noči je lahki svršnik premalo — treba je prave zimске suknje. Barja tudi že grozno razsaja. Sploh je bilo — in je še — letos vse leto vreme jako čudno in hudomušno.

Na deželnem sodišču je bila predvečernjem kazenska razprava radi trikolore, ki so jo bili napravili v noči od 2. avgusta t. l. na novejš, še ne končanej namestništveni palači. Toženi so bili 18-letni barvar Ljudevit Delfabbro doma iz Latisane blizu Vidma

v Italiji, 18 letni brezposelni natakak Maulij Leone doma iz Pirana, 19 letni privatni uradnik Romeo Camerini doma iz Ancone v Italiji, 18 letni fotografski agent Edvard Pakor doma iz Gorice, 19 letni Ferruccio Višnovskij doma iz Trsta in 36 letni trgovski potovalec Hektor Cusin doma iz Trsta. Izprva so bili toženi radi zločina motenja javnega miru, a takom preiskave se je spremenil naslov obtožbe in je njih čin postal pregrešek vspodbujanja na dejanja, katera zakon prepoveduje.

Na predlog državnega pravdnika dra. Chersicha je bila razprava tajna. No, saj je bilo bolje za tožence, kajti ta razprava jih je pokazala v tako žalostni, smešni in sramotni luči, da šlo nekdo za ne, bi se mu-li smilili, ali bi jih zaničeval. Tožili so eden drugega, vsi drugi so bili več krivi, nego oni, ki je ravno govoril. Delali so za idejal, seveda, a njih idejal je bil — denar!!

Glasom obtožnice je tožence Cusin vspodbujal ostale tožence na trikoloriranje namestništvene palače; tožence Camerini in Delfabbro, da sta izvršila trikoloriranje, prvi da je vrgel jajčje lupino napolnjeno z ru dečo barvo, a drugi da je vrgel dve jajčji lupini napoljeni z belo oziroma zeleno barvo; Pakor, Višnovskij in Leone da so pa pri tem pomagali, in sicer prva dva s pripravljeno jajčjih lupin, a tretji s tem, da je stražil v hipu trikoloriranja, da bi re darji ne zasledili Camerinija in Delfabbro.

Prvi je bil zaslišen tožence Cusin. Dejal je, da je nedolžen. Od svojih sotožencev da pozna samo Camerinija, a tudi žanjim je začel občeovati le malo dni pred dogodkom in to po naključju. Dne 1. avgusta zvečer mu je Camerini v kavarni »Stella polare«, povedal, da nameruje se svojimi prijatelji trikolorirati namestništveno palačo. Oa ga je skušal prepričati, naj opusti to misel, da ne pride v neprimerno. Dne 3. avgusta je srečal Camerinija na trgu rudočega mosta. Tu mu je Camerini povedal, da so isto noč izvršili svojo nakano ter ga obenem prosil, naj zanj in njegove prijatelje nabere nekoliko — denarja. On ga je pustil tam, rekši mu, da se bosta že videla na večer v kavarni. Zvečer istega dne, ko je bil v kavarni »Ai volti«, je mesto Camerinija prišel k njemu Delfabbro ter ga vprašal, da-li je nabral kaj denarja za njih, ki so izvršili trikoloriranje. Povedal mu je obenem, da ja Leone, ki je bil že aretovan, preti, da odkrije vso stvar. Oa (Cusin) mu je odgovoril: »Naredili ste po otročje« in potem je odšel. Zvedel je potem, da sta ga Camerini in Delfabbro še večkrat iskala, a on ju ni videl, dokler ni bil aretovan.

Za njim je bil zaslišen tožence Leone. Ta je priznal, da je obljubil, da bo stražil. Ko so odšli oni s pripravami iz kavarne, je odšel po drugi poti tudi on, a on ni šel stražit, marveč se je vrnil v kavarno. Naslednji dan je pa rekel, da je stražil, samo za to, da dobi obljubljeno plačilo.

Tožence Višnovskij je povedal, da je slišal Cusina govoriti o trikoloriranju cerkve sv. Antona novega in da bi trebalo zopet narediti kaj takega. Pomagal je res pripraviti jajčje lupine, a oni večer je stražil stuječ pod magistratovimi okni. Dne 3. avgusta je šel s Camerinijem in Delfabbrom h Cusinu, da bi jim dal kaj denarja.

Tožence Camerini je povedal, da je Cusina odobraval nakanu trikoloriranja in da je obljubil poskrbeti za plačilo. Povedal je tudi — o čemer ga pa ni vprašal nikdo — da je bila 15 dni pred tem dogodkom postavljena italijanska zastava trikolorna na mestni grad. O tem se dotedaj niti ni vedelo. Državni pravdnik je izjavil, da hoče o tej stvari uvesti preiskavo.

Tožence Pakor in Delfabbro sta priznala krivdo ter izjavila, da sta to naredila v nadi, da dobita dobro plačilo v denarju.

Na to je bilo zaslišanih več prič. Te so pa pričale vse v prilog tožence Cusina, a na škodo ostalih tožencev.

Sodisce je obsodilo vse tožence, in sicer Cusina na 3 mesece, Camerinija, Delfabbro in Višnovskega na 2 meseca, Pakorja na 1 mesec, a Leona na 3 tedne zapore.

24.000 kron vrednosti izgubljeno, ali ukradeno? Gospod Pavel Šah., dunajčan, ki se je na svojem potovanju ustavil za par dni v Trstu, je včeraj prijavil na policiji, da sta mu zmanjkala 2 briljanta, vredna 24.000 kron. Dejal je, da ne ve, če ja je morda izgubil, ali če sta mu bila ukradena.

Gospodarsko.

Otvoritev deželne sadne razstave v Radovljici na Gorenjskem.

(Izv. poročilo).

V soboto dne 17. t. m. se je na uprav slovesen način vršila otvoritev sadne razstave v Radovljici na Gorenjskem. Točno ob poludne uri dopoludne so prispeli na lice mesta: Nj. ekscelencija deželni predsednik Kranjske, baron Hein s prem. g. soprogo, visokočastiti g. deželni glavar Oton pl. Detela, visokoč. gosp. župan ljubljanski Ivan Hribar, c. kr. okrajni glavar radovljiški visokoč. g. Oton pl. Detela, visokoč. gosp. dvorni svetnik Draška, državni poslanec Ivan Pogačnik dekan radovljiški, visokoč. gosp. Janez vit. Novak in razni drugi dostojanstveniki ter več odličnih dam. Na čelu razstave so jih pričakovali zastopniki uradov, šolstva, duhovščine, občin in mnogo odličnega občinstva.

Na to je bil slovesen vhod v razstavno, krasno ozaljšano poslopje. Po tem, ko je Nj. ekscelencija g. deželni predsednik pozdravil razne udeležnike slovesnosti ter jih odlikoval z nagovorom, stopil je okrajni glavar ter častni predsednik razstave visok. g. pl. Detela na vzvišen prostor pred piramido z doprskim kipom Nj. Velič. cesarja Franca Jožefa I. ter v krasnem in jedratem govoru najprej v lepi slovesni in potem v nemškem jeziku opisal začetek razstavne misli in razvoj trudapolnega delovanja do izvršitve razstave. Jedro glavarjevega govora je bilo približno to-le: Ko je letos pomladi tako bujno cvetela vsa naša sadonosna dežela, sprožila se je v Radovljici lepa misel, da bi se naj priredila na Gorenjskem sadna razstava. Nekateri močje so vzeli delo v roke in je privedli srečno tako daleč, da je bila razstava zagotovljena. Ali, ker so se v odobru za prireditel razstave pojavila nekatera nesoglasja, kar se pač mnogokrat dogaja, dali je razstavi svoje pokroviteljstvo c. kr. kmetijska družba in slavni deželni odbor je odposlal deželnega potovalnega učitelja g. Gombača, da vodi nadalje strokovna dela. Vsepeh skupnega delovanja pa je, da imamo pred seboj sadno razstavo, kakoršnje še ni videla naša Gorenjska in kateri mora dati svoje priznanje vsakdo, kakor tudi neutrudljivemu in požrtvovalnemu delovanju osnovalnega odbora. Čeravno so nam v teku poletja razne elementarne nezgode uničile tudi na sadju marsikatero lepa nade, vendar kaže ta razstava, da rodi naša lepa domovina toliko krsnega sadja, da moramo biti izenađeni. In ravno ta razvoj sadjarstva nam priča iznova, da je možno mirno nspredovati v državi, katero vlada tako ljudomilni vladar, kakor je naš cesar Franc Jožef I., katerega Bog živi!

Glavarjevemu govoru je sledil gromoviti »živio!« na cesarja in je zadnela s krasno improvizirano odra cesaraka himna, kar ve je veličastno odmevalo po širnem, akustično sestavljenem razstavnem poslopju.

Govoru g. okrajnega glavarja sta sledila krasna govora g. deželnega glavarja in pa strokovnega vodje g. Gombača o bitstvu razstave in pomenu sadjarstva, na kar je Nj. ekscelencija v kratkem in stvarnem, slovenski in nemški izvedenem govoru otvoril razstavo in se je pričel ogled iste. Nj. ekscelencija se je mudil v razstavi čez poldrugo uro in se je izrazil o isti nad vse laskavo. Čudil se je krasnemu sadju, ki ga ima dežela Kranjska in je ponovno pohvalil trudaljubivo delovanje osnovalnega odbora razstave ter raznih družb na razstavi sodelujočih faktorjev. Nj. ekscelencija je očitno zadovoljen ostavil razstavo in se po dovršeni slovesnosti zopet odpeljal.

Istotako laskavo kakor Nj. ekscelencija, izrazili so se o razstavi g. deželni glavar, župan Hr. bar. drž. poslanec Pogačnik in drugi dostojanstveniki. Izrazili so svoje priznanje osebno osnovalnemu odboru, obstoječemu iz gospodov: Ivana Dernačič, Ivana Fajdiga, Frančiška Gombača, Ivana Korosina in Antona Kosmača, kateri odbor se ni strašil nobenega truda, nobenih zaprek in skrbi, da izvrši to zares ogromno delo. G. deželni glavar je z daljšim govorom odlikoval g. Iv. Fajdiga, kakor sprožitelja razstavne ideje in se žnjim pogovarjal o pomenu razstave za domači gospodarski napredek in izlasti o težkočah in ovirah, ki jih je bilo treba z jekleno voljo premagati, da je prišlo do tako lepe izvršitve tega prekornega podjetja.

Obisk občinstva v razstavi v soboto popoldne in v nedeljo je bil, v primeri z okoliščinami in hladnim vremenom, uprav lep. Razstavo je obiskalo v prvih dveh dneh nad 500 gostov iz vse Kranjske. Sodba je bila že v tem prvem začetku ta, da tako lepe razstave že dolgo ni bilo na Kranjskem. Na razstavo je že do otvoritve nad 100 razstavljavcev poslalo: svoje sadje, sadne pijače, stroje, vrtno žice in drugo. Sadnih vrst je razstavljenih več nego 100. Posebno se je odlikovala s svojim lepim sadjem Notranjska, osobito Vrhnika in Idrija, pa Logatec. Določila so se tudi že prva odlikovanja in je bilo odlikovanih 62 razstavljavcev, med njimi 6 s prvim častnim darilom. Drugo odlikovanje se bo vršilo prihodnjo soboto.

Ker bo treba še mnogo poročati o tej zanimivi razstavi, omejili smo se za v prvo na to kratko poročilo in pristavljamo za danes le še toliko, da naj oni sadjarji, ki žele razstaviti, pošljejo svoje pridelke prej ko mogoče. Istotako naj nikdo, ki količkaj more, ne zamudi prilike, da si ogleda to lepo razstavo.

Razne vesti.

V Zahodni Virginiji je 908.000 prebivalcev, a med tem številom ni nobene neomozene ženske.

Davek na debelost. Švedsko mesto Håfanger obdačuje osebe, ki so dosegle preveliko debelost, s posebnim davkom, ki je toliko višji, kolikor bolj debel je človek.

Po sklepu lista.

Rusko-japonska vojna.

LONDON 21. Reuterjev biro javlja iz Šangaja: Na predvčerajšnjem splošnem na padu na Port Astur je sodelovalo tudi brodogojce. Japonci so včeraj zavzeli dve važni utrdbi.

Trgovina.

Borzna poročila dne 20. septembra.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.02—19.06—, angleške lire K — do —, London kratok termin K 239.60 239.95 Francija K 94.95—95.10, Italija K 94.90 95.10—italijanski bankovci K — — —, Nemčija K 117.30—117.55, nemški bankovci K — — —, avstrijska enotna renta K 99.30—99.00, ogrska krona renta K 97.15 97.40, italijanska renta K 102.75 103.25 kreditne akcije K 658.— 663.— državne železnice K 648.— 650.— Lombardi K 87.— 89.—, Lloydove akcije K 745.— 755.— Srečke: Tisa K 323.—327.—, Kredit K 464.— do 474.—, Bodenredit 1880 K 309.— 319.—, Bodenredit 1889 K 297.— 307.—, Turške K 134.50 do 136.50 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. uri popold.:

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.15	—
„ v srebru	100.15	—
Avstrijska renta v zlatu	119.35	119.35
„ v kronah 4 ¹ / ₂ %	99.40	99.40
Avst. investicijska renta 3 ¹ / ₂ %	90.90	90.95
Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ %	118.85	118.75
„ v kronah 4 ¹ / ₂ %	97.25	97.35
„ renta 3 ¹ / ₂ %	88.75	88.80
Akcije nacionalne banke	1614.—	1614.—
Kreditne akcije	658.50	656.50
London, 10 Lstr.	239.60	239.65
100 državnih mark	117.35	117.37 ¹ / ₂
20 mark	23.46	23.46
20 frankov	19.03	19.01 ¹ / ₂
10 ital. lir	94.95	95.10
Cesarski cekini	11.34	11.34

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francozka renta 98.15 5% italijanska renta 103.—, španski exterior 88.42 akcije otomanske banke 589.—

F. PERTOT, urar, v TRSTU
al. delle Poste 9, palača Galatti (zadej Narodnega doma)

— Prvi slovenski urar. —

Ima velkansko zalogo ur vseh vrst iz najslaviteljših tovarn.
Veliki izbor zidnih ur, koje daja tudi na obroke.
Priporoča se svojim slovenskim rojakom!

Čevljarnica

SILVIO MONICO

se je preselila iz ul. Riborgo št. 10.

v ulico Malcanton 8.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana turška renta 88.87 menjice na London 252.20, avstrijska zlata — 102.65 ogrska 4¹/₂% zlata renta 100.85, Ländler — turške srečke 129.25, narizka banka 1303, italijanske meridionalne akcije —, akcije Rio Tinto 14.52. Bolja.

London. (Sklep.) Konsolidirana renta 88¹/₂% Lombardi 3¹/₂% srebro 26⁷/₁₆ španska renta 87³/₄% italijanska renta 103¹/₂%, tržni diskont, 2¹/₁₆ menjice na Dunaju 24.23 dohodki banke — izplačila banke — Stalna.

Tržna poročila 20. septembra.

Budimpešta. Pšenica za oktober 10.28 do 10.29; za april 10.64 do 10.65 Rž za oktober 7.61 do 7.62; za april 8.02 do 8.03 Oves za okt. 6.81 do 6.82; za april 7.20 do 7.21 Koruza zaseptember 7.10 do 7.11, za maj 7.19 do 7.20.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje omejeno mrtvo. Prodaja 18.000 meter. stot za 5 do 10 stot. znižanja. — Druga žita za 8 do 10 stotnik znižanja. Vreme: dež.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 45.25 frk. za dec. 45.50.

New-York. (Otvorjenje.) Kava Rio za bodočo dobavo, vzdržano.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za september 36¹/₂%, za dec. 37¹/₂%, za marec 37¹/₂%, za maj 38¹/₂%, mirno. — Kava Rio navadna loco 37—38, navadna reelna 39—42, navadna dobra 43—44

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za sept. 21.15, za oktober 22.45, za dec. 22.25, za januar 22.35, za maj 22.65, za avgust 22.95. Mrno. — Vreme: oblačno.

Sladkor tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 66.50 do 68.00, za september K — do — marec-avg. 66.50 do 68.—, Concassé in Mellep promptno K 68.30 do 69.30, za sept. K — do —, marec-avg. 68.30 do 69.30.

London. Sladkor iz repe surov 10¹/₁₆ Sh Java 114¹/₁₆ Sh. Trdno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.75, rž za okt. 16.—, za november-december 16.25, za nov. februar 16.65 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.35 za okt. 23.60, za november-december 24.—, za november-febr. 24.25 (mlačno). Moka za tekoči mesec 31.35 za okt. 31.50, za nov.-december 31.90, za november-februar 32.25 (stalno) Repično olje za tekoči mesec 49.25, za oktober 49.25, za nov.-december 49.50 za januar-april 50.25 (stalno). Špirit za tekoči mesec 48.25, za okt. 48.75 za nov.-december 49.75 za januar-april 41.50 (trdno). Sladkor surov 88¹/₂ uao nov 26¹/₂%, (stalno), bel za tekoči mesec 30¹/₂%, za okt. 30¹/₂%, za okt.-jan. 31¹/₂%, za januar-april 32¹/₂%, (trdno) rafiniran 62—62¹/₂, Vreme: lepo.

MIRODILNICA

ulica Farneto 33 (nova palača).

Velika zaloga drog, barv, čopičev, esenc, parfumerij, čajev, spirita, mineralne vode in v to stroko spadajočih predmetov.

V zalogi dobiva se tudi retine, šipe, sveče, petrolej, črnilo, gobe itd.

Razum mestnim cenj. odjemalcem se priporoča tudi onim na deželi, posebno slov. selskim vodstvom.

S. Skrinjar.

Ljudje vseh stanov

le zamorejo brez prometne glavnice dobro in trajajoče preslužiti ali kot postranski zaslužek pomnožiti svoje dohodka (na dan 15—20 kron). Novi patentovani predmeti, ki so jako v rabi. V vsaki vasi ali okrajju eden samoprodajalec. (Blago je prosto carine). Zahtevajte brezplačen prospekt. Paul Lamberty, Altona Westfalen

M. GAL Trst, Corso 4

LASTNA SPECIJALNA DELAVNICA

za zdravilne pasove, trebušne preveze, elastične nogovice in modrice, ortopedični aparati, aparati za vzravnvanje života, pasovi za popek, sosenzorji.

Naročbe se izvrše po meri.

PREDMETI ZA BOLNIKE.

Največa solidnost.

Tomasoni Ulisse — Trst
slikar-dekoratér.

Sprejema delo na deželi. — Dekoracije sob s papirjem. Slikanje sob in napisov v vsah slogih in na vse načine. Ponarejen les in marmor. Barvanje pohištva, podov itd. — Vse po zmernih cenah točno in nitro. — Delavnica: ul. Ugo Foscolo 21.

Virgilij Bajt
sodar v Trstu, Rojan
(ul. dei Moreri 106)
prodaja nove in stare sode od
25 do 7.50 litrov.

Pisarna
za vojaške zadeve.
Dovoljena od vis. c. kr. namestništva v Trstu
Piazza della Borsa št. 5, II. n.

Podaje ustmeno in pisмено nasvete in
pomoč v vsi h vojaških in brambenih zadevah.
Sestavlja prošnje in vloge zadevajajoč
jednoletne prostovoljce, nabore, oproščenja in
preložitve orožja h vaj ter kontrola h zborov;
predčasne ženitve, sprejem gojence v vojaške
odgatališče, utoke (rekurze), reklamacije itd.
Uradne ure vsak dan od 9. do 1. in od
4. do 7. popoldne.

RUDOLF MADDALENA
ul. Ugo Foscolo 11 (vogal ul. Parini)
Zaloga novega in starega pohištva.
— Posamezno priložnostno pohištvo. —
Bogat izbor spalnih in obedovalnih
sob, podob v okvirjih, zrcal itd.
Poštene cene.

Assicurazioni generali
V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)
To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje
zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-
zaru zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega
blaga in zavarovanje na življenje.
Društvena glavnica in rezerva dne
31. decembra 1902. kron 208.632.918.73
Premije za potrajati v naslednjih
letih 82.371.684.24
Glavnica za zavarovanje življenja
do 31. decembra 1902. 611.558.290.13
Plačana povračila:
a) v letu 1902. 5.2473.446.68
b) od začetka društva do 31.
decembra 1902. 742.014.072.65
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj
tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanč-
na pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva Via
della Stazione št. 88/81 v lastnej hiši.

V „Narodnem domu“

se odda v najem krasno stanovanje, obstoječe
iz 5 sob, kuhinje, kopalne sobe in eno za
služkinjo in shrambo za jedila. Natančnejše
pojasnila daja uprava lista „Edinost“.

Kmetovalec (kolon) se išče pod ugod-
nimi pogoji za neko kam-
panjo. Naslov pové uprava
„Edinosti“.

V najem se odda ali proda hiša
v bližini Sežane, ki ob-
sega 5 sob, kuhinjo, 3 kleti,
hlev, pod, vodnjak, 240 m² vrta in 386 m² travnika.
Naslov pové uprava lista „Edinosti“.

Guerino Marcon, ul. Tivarnella 3.
Priporoča svojo zalogo oglja in drv,
ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranj-
skim blagom. Prodaja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

V kratkem se otvori prodajal-
nica z manufakturnim blagom

Severij Lockmer
na trgu sv. Jakoba (pred cerkvijo)
z velikim izborom drobnarij, pla-
tenine, kotenine, fuštanja, srajc,
zapestnic, kravata, kakor tudi bom-
baža, volne in predmetov za žen-
ska ročna dela.

Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke
Velik izbor hlač za delavce.
Jako ugodne cene.
Ulica Arcata šte. 9 (vogal ulice Sapone).

Po visokej kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom
vodom rudnicom
Apatovačka kiselica
naravna alkalično murtična litijska kiselica, vrlo bogata ugljičnom ki-
selinom izvrstno: **popud kristala čisto stolno piće**
koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje nenadkrijivo
kod bolesti želudca, pluća, grkljana, raznih katarra, astme, mjeheura, ka-
menca, hemeroida (zlatne žile), nateklih i zrnatih jetara, žgaravice i raznih
ženskih bolesti.
Nagrađjena na mnogim velikim strakovnim izložbama sa
15 zlatnih medalja.
„UPRAVITELISTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“,
ZAGREB, Ilica br. 17.
Dobiva se u svim liekarnama, trgovinama mirođija, restauracijama i
gostionama.
Glavno zastupstvo za Trst i Istru:
Johannes Kligenberg & Comp. u TRSTU
ul. Giorgio Galatti št. 14.

Ticijan Salvatore

ornament, kamnoseški mojster.
Delavnica spominskih kamnov in
marmorja za pohištvo.
Trst, ulica Farneto 37.

Prodajalnica izgotovljenih oblek
„Alla Città di Trieste“
trvdko

EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 40
nasproti gledališču „GOLDONI“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V
prodajalnici ima tudi zalogo
rila za delavski stan po izvenredn.,
nizkih cenah. Izbor boljših in
navadnih snovij.
VELIKI IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce
kakor tudi blaga za bliče, ki se na-
pravijo po meri.
Avtorizovana krojačnica.

Razprodaja!
Po nečuvveno nizki cenah
se dobi za samo
2 gl. 95 nč.
krasna garnitura ob-
stoječa iz
14 krasnih drago-
cenih predmeto
in sicer:

1 ura od niklaja, Anker remont. (na željo tud
posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom točno
urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico
1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica
s privesom. Pariški sistem.
1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in
ovratnike.
1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
puncir.
1 goldin prstan s krasnim kamenom.
1 žepno ogledalo v etvijiu.
Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le
za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej
poslanem denarju, trvdka
BRÜDER HURVIZ
Krakovo - Stradom 17. - Krakovo
Neodgovarjajoče sprejemem v 8 dneh nazaj in
povrnem denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
cenosti brezplačno in franko.
Razprodajalci in agenti se sprejemajo.
Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasni
žepni album s 15 razglednicami mesta Krakove

Ustanovljeno leta 18
Priznano najboljšje
Oljnate barve
zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti,
ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja
po nizkih cenah
Adolf Hauptmann v Ljubljani
prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki se dobè brezplačno.

Odlukovana v Rimu se zlato
kolajno in
— zaslužnim križcem —
Odlukovana tovarna
za čopiče in ščetke
— zaslužnim križcem —
Odlukovana na Dunaju se
zlato kolajno in
— častno diplomo —
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specialist za izdelovanje zldarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev
za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.
Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja trvdka s konkurentni jednakega imena.

KONSTANTIN RUBINIK
Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.
Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Neprekosljive
plinovne mrežice. — Vskovrstni pripadki za razsvetljava.
Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Novi tržaški cestni načrt
Znamenje ■ kaže natančen kraj, kjer se bo v kratkem odprla nova
prodajalnica angleških posebnostij
in sicer pod
št. 2 ulice sv. Antona
(Palača Treves).

CUNARD LINE
koncesionirana proga v Avstriji
TRST-NEW-YORK.
Redno prevažanje potnikov in blaga naglim parnikima.
Najcenejše in najprikladnejše potovanje iz Avstrije v **AMERIKO.**
Izvrstna narodna domača hrana.

5 kron cenejše od vsake druge
konkurenčne proge. - -
Odlaz iz Trsta za New-York:
Parnika: „ULTONIA“ v soboto 19. septembra 1904.
„SLAVONIA“ v soboto 1. oktobra 1904.
nadalje vsako soboto.
Za poizvedovanja in vozne listke obrniti se do avstrijskega domačega
glavnega zastopa
SCHRÖDER & Co., Trst, ulica Carlo Ghega 8., I. nadstr.
ali pa do g. Franceta Nowy, konc. agent v Ljubljani, Marijin trg 1.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Podružnica v Celovcu. Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, priporitet, komunalnih obližacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.
Polno vplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in izkasso menia. Borva narodila.
Podružnica v Spiljetu
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.